

dr hab. Danuta Piróg, prof. UP

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Instytut Geografii, Katedra
Badań nad Edukacją Geograficzną

dr Agnieszka Świątek

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie, Instytut Geografii, Katedra
Badań nad Edukacją Geograficzną

**Diagnozowanie poziomu umiejętności
myślenia przestrzennego.
Przegląd stanu badań i egzemplifikacja narzędzi**

Celem referatu jest przedstawienie wyników badań literaturowych dotyczących kształtowania oraz metod diagnozowania, kluczowej dla edukacji geograficznej, umiejętności myślenia przestrzennego. Studiami objęto zarówno ewolucję naukowych poglądów na temat konstruowania tej umiejętności u każdego człowieka, jak i sprawdzania osiągnięć z tego zakresu u uczniów oraz studentów.

Omówione zostaną tradycyjne oraz nowatorskie narzędzia służące diagnozowaniu myślenia przestrzennego, skuteczne zarówno w warunkach stacjonarnych, jak i zdalnych. Mogą być one z powodzeniem wykorzystane w ocenianiu sumującym, kształtującym i orientującym. Wśród narzędzi tradycyjnych zaprezentowane będą pakiety pytań weryfikujących umiejętności przestrzenne. Wśród nowatorskiej grupy narzędzi, które dopiero są lub powinny być wdrażane w polską rzeczywistość diagnozowania osiągnięć w edukacji geograficznej, uwaga będzie skupiona na standaryzowanym teście umiejętności przestrzennych (STAT), lokalizacji refleksyjnej oraz testach samoopisowych (SOD, SESS).

Przedstawione w trakcie wystąpienia koncepcyjne i praktyczne ramy do konstruowania oraz weryfikowania poziomu opanowania kompetencji myślenia przestrzennego gruntują teoretycznie i aplikacyjnie miejsce zagadnień dotyczących tej kompetencji w geografii jako przedmiotu kształcenia. Wskazówki i empirycznie zweryfikowane narzędzia pozwalają z kolei na planowanie, realizację, diagnozę i ocenę myślenia przestrzennego w sposób skuteczny oraz zgodny z naukowymi założeniami z zakresu psychologii rozwojowej, neurodydaktyki i dydaktyki geografii.